

Инфлација на силазној путањи

Стручњаци кажу да су створени услови да овогодишњи раст цена на мало буде бар седам одсто што је нешто више од плана

Грађанима и привреди званична статистика послала је добру вест. У марту није било инфлације, а за прва три месеца ове године раст цена био је свега 1,1 одсто, али је зато инфлација у марту у односу на исти месец лане била 11,2 процента.

Инфлација јесте, коначно, на силазној путањи, али да ли ће то и потрајати. Економисти кажу да за сада нема наговештаја да би нешто могло осетити да поквари пројекције монетарних власти – да овогодишња инфлација буде највише 5,5 одсто.

Иван Николић, сарадник Економског института, каже да је овај инфлациони пад превазишао очекивања и да је, вероватно, то изненадило и креаторе монетарне политике. Он подсећа да је крајем прошле године опрезно прогнозирано да врх инфлације крајем првог тромесечја ове године може да буде око 14 одсто, а то се није остварило.

– Инфлаторни притисци нису на виду и може се догодити да она буде на нивоу онога што је пројектовала НБС. Раст цена на мало сада је неупоредиво нижи него у првом тромесечју прошле године. То је, иначе, период када инфлација расте због контролисаних цена државе које се преносе из претходне године. Овог пролећа, међутим, струја није поскупела и не зна се када ће то бити – објашњава овај стручњак.

Светско тржиште деривата не диктира промене. Нема наговештаја да има било каквих поремећаја у еврозони који би се могли пренети на нас и све указује да ће валутна стабилност потрајати. И акција Министарства трговине о социјалној корпи могла би да има позитиван ефекат на инфлацију, јер се ради о храни чији је пондер код инфлације, заједно с пићем 34,5 одсто. Истина је да сетва касни, али то још не наговештава ништа лоше у пољопривредној производњи.

– Ни у привреди нема ломова попут прошлогодишњег с „Ју-Ес стилем“. Расходи у буџету су под контролом. Све упућује да ће инфлација бити ниска, а било би добро да постане правило, јер је то предуслов доласка инвеститора – каже Николић.

Упркос позитивним сигнаlima Извршни одбор НБС одлучио је да задржи референтну каматну стопу на тренутних 11,75 одсто. Да ли је време да ово мерило цене новца буде ниже?

Николић сматра да ће централна банка сигурно наредних месеци да је обори, а питање је само у ком обиму ће бити то смањење и која ће бити динамика.

Аналитичари Хипо алпе адриа банке процењују, поводом одлуке НБС да референтну каматну стопу задржи на

нивоу од 11,75 одсто, да ће репо стопа остати непромењена у кратком року, те да ће током друге половине године највероватније доћи до покретања циклуса монетарног попуштања. – Слабење инфлаторних притисака, те положај репо стопе знатно изнад тржишних стопа (једнонедељни Белибор је тренутно на 9,83 одсто), сугерише да постоји простор за постепену релаксацију монетарне политике. Ипак, будући да инфлаторни притисци нису још сасвим исцрпљени, могуће је да ће репо стопа остати непромењена у кратком року, пре него што НБС покрене циклус монетарног попуштања у току друге половине 2013. – наводи се у анализи истраживачког тима Хипо банке.

Висока рестриктивност монетарне политике је од краја 2012. пружала подршку вредности динара, а на вредност домаће валуте је утицао и тренд побољшања спољнотрговинске размене и велики прилив портфолио инвестиција страних улагача у домаће трезорске записе, истичу у Хипо банци.

Због тога, како кажу, одлука о задржавању постојећег нивоа монетарне рестриктивности, по свему судећи, неће имати додатног ефекта на јачање динара. – Ова одлука највероватније неће утицати на заустављање тренда пада приноса на трезорске записе, који је пре свега резултат велике ликвидности на тржишту и мањка алтернатива за улагања – наводе у Хипо банци.

Извршни одбор НБС је пре два дана одлучио да задржи репо стопу непромењеном на 11,75 одсто, други месец заредом, након циклуса поштравања монетарне политике, током којег је од јуна 2012. до фебруара 2013. повећала стопу за укупно 225 базних поена.

У саопштењу НБС наводи се да је тренутни ниво рестриктивности довољан за повратак инфлације у циљани коридор од четири процента плус-минус 1,5 одсто до краја године.

Инфлација успорава, па су тако од новембра 2012. до фебруара 2013. цене расле у просеку за свега 0,2 одсто месечно. Међугодишња инфлација је достигла 12,4 процента у фебруару, након 12,8 одсто у јануару. – Гледајући унапред, ефекат ниске базе, као и поскупљење електричне енергије, које је према најавама, одложено за средину лета, у наредним месецима ће највероватније образovati кретање међугодишње инфлације на нивоу од око 10-12 одсто. Након тога би релативна стабилност динара, слаба домаћа тражња и ефекат високе базе деловали на успоравање међугодишње инфлације до нивоа од око седам процената на крају 2013 – прогнозирају економски аналитичари Хипо банке.

Јована Рабреновић

Драган Стојановић